

Република Србија
Град Крагујевац
Градско веће
Број: 501-382/26-V
Датум: 13. јул 2026. године
К р а г у ј е в а ц

Градско веће, на основу члана 69. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Србије“, број 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, 43/11-одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18-др.закон и 95/18-др.закон и 94/24-др.закон), члана 59. став 1. тачка 25. Статута града Крагујевца („Службени лист града Крагујевца“, број 8/19), члана 2. став 1. тачка 27. Одлуке о Градском већу („Службени лист града Крагујевца“, број 29/24-пречишћен текст) и члана 49. став 1. Пословника о раду Градског већа („Службени лист града Крагујевца“, број 13/24), на седници одржаној 13. јула 2026. године, доноси

П Р О Г Р А М

мониторинга земљишта за град Крагујевац у 2026. години

Увод

Обавеза успостављања систематског мониторинга земљишта на простору Републике Србије дефинисана је Законом о заштити животне средине ("Службени гласник Републике Србије", број 135/04, 36/09, 36/09 - др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11 - одлука УС, 14/16, 76/18, 95/2018 - др. закон, 95/18 - др. закон и 94/24 - др. закон), (у даљем тексту Закон), Законом о заштити земљишта (Службени гласник Републике Србије, број 112/15) и утврђена стратешким документима у области заштите животне средине (Национални програм заштите животне средине и Програмом заштите животне средине града Крагујевца за период 2023-2033.године).

У складу са чланом 69. овог Закона, Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, у оквиру својих надлежности утврђених законом, обезбеђују континуирану контролу и праћење стања животне средине (мониторинг). Мониторинг је саставни део информационог система животне средине, а финансијска средства за његову реализацију обезбеђују Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе.

Чланом 70. овог Закона дефинисана је садржина и начин вршења мониторинга. Мониторинг се врши систематским праћењем вредности индикатора, односно праћењем негативних утицаја на животну средину, стања животне средине, мера и активности које се предузимају у циљу смањења негативних утицаја и подизања нивоа квалитета животне средине.

Усвајањем Закона о заштити земљишта (Службени гласник Републике Србије, број 112/15) обезбеђена је основа за успостављање систематског праћења квалитета земљишта, доношење програма систематског праћења стања и квалитета земљишта и

одржавање базе података о стању и квалитету земљишта, у државној и локалној мрежи мониторинга (члан 28).

Усвајањем Уредбе о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту (Службени гласник Републике Србије, број 30/18 и 64/19) утврђене су граничне вредности чије прекорачење указује на ниво контаминације који нарушава еколошку равнотежу, намеће додатна испитивања тог земљишта као и ограничења у начину управљања (члан 3. и 4. Прилог 1.).

Чланом 3. Прилогом 1. Уредбе о систематском праћењу стања и квалитета земљишта (Службени гласник Републике Србије, 88/20), прописана је методологија за систематско праћење квалитета и стања земљишта, као и критеријуми за одређивање броја и распореда мерних места, у државној и локалној мрежи. У складу са чланом 7. исте Уредбе подаци добијени реализацијом програма систематског праћења квалитета земљишта, саставни су део информационог система заштите животне средине и достављају се Агенцији за заштиту животне средине.

Циљ контроле земљишта

Праћење стања земљишта врши се праћењем негативних утицаја на земљиште, праћењем стања, мера и активности које се предузимају у циљу смањења таквих утицаја и подизања квалитета земљишта и целокупне животне средине. Према Закону о заштити животне средине Републике Србије, који пружа законску основу за успостављање систематског праћења стања земљишта на простору Србије, заштита земљишта и његово одрживо коришћење остварује се мерама системског праћења квалитета земљишта, праћењем индикатора за оцену ризика од деградације земљишта, као и спровођењем ремедијационих програма за отклањање последица контаминације и деградације земљишног простора, било да се они дешавају природно или да су узроковани људским активностима. У 2015. години је у Србији усвојен и Закон о заштити земљишта ("Службени гласник Републике Србије", број 112/15) и њиме се уређује заштита земљишта, систематско праћење стања и квалитета земљишта, мере санације, ремедијације, рекултивације, инспекцијски надзор и друга питања од значаја за заштиту и очување земљишта као природног ресурса од националног интереса.

Програм испитивања загађености земљишта израђен је у складу са одредбама Уредбе о систематском праћењу стања и квалитета земљишта („Службени гласник Републике Србије”, број 88/20), Уредбе о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласник Републике Србије”, број 30/18), Уредбе о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту (Службени гласник Републике Србије, број 30/18 и 64/19) и Правилника о садржини и форми извештаја о мониторингу земљишта („Службени гласник Републике Србије”, број 126/21).

Право испитивања загађености земљишта имају стручне организације које поседују овлашћење за мониторинг земљишта издато од Министарства заштите животне средине, у складу са чланом 31. Закона о заштити земљишта („Службени гласник Републике Србије”, број 112/15).

Мерна места

Испитивање загађености земљишта ће се вршити на 5 мерних места, на следећим локалитетима:

1. Локација језеро Гружа (пољопривредно земљиште у зони водоснабдевања), 2 узорка (на дубини од 10 cm и 50 cm)

2. Локација језеро Грошница (пољопривредно земљиште у зони водоснабдевања), 2 узорка (на дубини од 10 cm и 50 cm)

3. Локација Брзан, водозахват на Морави (пољопривредно земљиште у зони водоснабдевања), 2 узорка (на дубини од 10 cm и 50 cm)

4. Локација Гробље у Грошници, пољопривредно земљиште у зони цркве и школе 2 узорка (на дубини од 10 cm и 50 cm)

5. Локација Парк шума Кошутњак, шумско земљиште, 2 узорка (на дубини од 10 cm и 50 cm)

Параметри мерења

Лабораторијско испитивање земљишта за сва мерна места врши се у складу са Прилогом 1 Методологије за систематско праћење квалитета и стања земљишта и критеријумима за одређивање броја и распореда мерних места који је саставни део Уредбе о систематском праћењу стања и квалитета земљишта („Службени гласник Републике Србије”, број 88/20) за следећи параметре:

- 1) механички састав земљишта;
- 2) киселост земљишта (активна киселост pH у H₂O, супституциона киселост pH у 1M KCl);
- 3) садржај CaCO₃;
- 4) капацитет изменљивих катјона;
- 5) степен засићености базама;
- 6) садржај органске материје;
- 7) укупни тешки метали и потенцијално токсични елементи.

Учесталост мерења

Испитивање загађености земљишта у животној средини је потребно извршити једном годишње.

Након завршеног испитивања Градској управи за развој и инвестиције, Секретаријату за локални економски развој, привреду, пољопривреду и заштиту животне средине, Одељењу заштите животне средине, доставља се извештај о извршеном мерењу загађености земљишта у животној средини у граду Крагујевцу, са материјалом и методама, резултатима и дискусијом, на даљу надлежност.

Обавезује се организациона јединица, надлежна за послове животне средине, да резултате мерења објави на званичној интернет презентацији града Крагујевца.

Овај Програм објавити у „Службеном листу града Крагујевца“.

Образложење

Правни основ за доношење Програма мониторинга земљишта за град Крагујевац у 2026. години (у даљем тексту: Програм) садржан је у одредбама члана 69. Закона о заштити животне средине ("Службени гласник Републике Србије", број 135/04, 36/09, 36/09-др.закон, 72/09-др.закон, 43/11-одлука УС, 14/16, 76/18, 95/18-др.закон, 95/18-др.закон и 94/24-др.закон) којима је прописано да јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене законом обезбеђују континуалну контролу и праћење стања

животне средине (у даљем тексту: мониторинг), доноси програм мониторинга на својој територији и обезбеђује финансијска средства за обављање мониторинга животне средине, односно анализу воде, ваздуха, земљишта, буке, вибрација, јонизујућег и нејонизујућег зрачења, отпадних вода и отпада.

Разлог за доношење овог Програма садржан је у потреби доношења посебних програма из заштите животне средине и то Програм мониторинга земљишта за град Крагујевац у 2026. години.

Градска управа за финансије и јавне набавке, Секретаријат за финансијске послове директних буџетских корисника, Одељење финансијских послова за управу за инвестиције и развој, управе за имовину, урбанизам и озакоњење доставила је Мишљење, број: 164/26-XXVI-01, од 6.7.2026. године, о расположивим средствима у укупном износу од 900.000,00 за реализацију Програма мониторинга земљишта за град Крагујевац у 2026. години. Средства су планирана Одлуком о буџету града Крагујевца за 2026. годину („Службени лист града Крагујевца“, број 24/25) на разделу 8- Градска управа за развој и инвестиције, Програм 6- Заштита животне средине, економска класификација 423 - услуге по уговору, апропријација број 290.

Заменик Градоначелника

Дејан Ружић